

Enheten för bekämpning av smittsamma sjukdomar och infektioner

Patientanvisning för personer som insjuknat i skabb och exponerats för skabb

Skabb eller scabies är ett kliande hudutslag som orsakas av skabbkvalster (*Sarcoptes scabiei*). Klådan börjar vanligtvis 3–6 veckor efter att man blivit smittad. För att bli smittad räcker det med en enda kvalsterhona, men handskakning eller annan kort beröring räcker i allmänhet inte till för att kvalstret ska flytta sig från en person till en annan. Skabb kan också fås från lakan eller kläder som en person med skabb har använt eftersom kvalsterhonan lever 1–1,5 dygn utanför huden, men denna smittväg är mer sällsynt.

Om du misstänker skabb eller om du har symtom som tyder på skabb är det skäl att uppsöka läkare för att en eventuell diagnos ska kunna ställas. Att ställa en skabbdiagnos kan vara utmanande eftersom symtomen kan vara ospecifika.

Om ert barn konstateras ha skabb, meddela detta till den egna daghemsgruppens anställda eller till klassläraren.

Symtom på skabb

- Klåda, särskilt på kvällar och nätter. Symtomen förekommer främst mellan fingrarna, kring rumpan och på handlederna.
- På huden diffusa knottror, vätskefyllda blåsor och skrapmärken.
- Skabbhonans gångar i handledsveckan och mellan fingrarna, hos barn även i handflatorna och på fotsulorna.

Behandling av skabb

På apoteket finns en receptfri kräm som innehåller permetrin (NIX[®] emulsionskräm). En krämtub räcker för engångsbehandling av en vuxen och barndosen är lägre enligt åldern. Krämen appliceras på kvällen efter tvätt, överallt från hakan neråt utan att glömma könsorganen eller mellanrummen mellan fingrarna och tårna. Även hårbotten och ansiktet behandlas om de uppvisar symtom. På slemhinnorna appliceras ingen kräm. Huden tvättas omsorgsfullt på morgonen. Behandlingen upprepas efter 7–10 dagar.

Läkaren kan också ordinera tablettmedicinering för behandling av skabb, eller en svavelkräm som tillverkas separat på apoteket. Tablettbehandlingen upprepas också efter en vecka.

Den som insjuknat i skabb kan återvända till daghemmet/skolan/arbetet dagen efter den första behandlingen.

Efter en lyckad behandling kan klådan fortsätta ännu i några veckor, så se till att smörja in dig bra under denna tid, t.ex. först med en salva som innehåller mentolsprit och senare med en fuktgivande bassalva. Klådan kan också lindras med mild kortisonkräm som fås på apoteket utan recept. Om klådan pågår i över 3 veckor är det skäl att kontakta läkare.

Behandling för personer som exponerats för skabb

Som exponerade betraktas personer som bor i samma hushåll, sover i samma säng (t.ex. barn och ungas övernattningar), personer med vilka man tillbringat mer tid i närkontakt (t.ex. vänner och barnens lekkamrater) och sexkontakter. Personer som bor i samma hushåll, som har sovit i samma säng och sexuella kontakter behandlas två gånger med 7–10 dagars mellanrum. För andra exponerade räcker det med en behandling. Behandlingen ska ske så samtidigt som möjligt.

I epidemisituationer, till exempel epidemier i daghemsgrupper eller skolklasser, fastställer den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar de exponerade personerna. Behandlingen för personer som exponerats i daghemsgrupper och skolklasser ska också ske samtidigt.

Städning dagen efter läkemedelsbehandlingen

- använd engångsskyddshandskar vid städning
- byt till rena sängkläder
- dammsug madrass, soffa, mattor och stoppade stolar
- vädra eller dammsug täcken och dynor
- byt alla kläder
- vädra ytterkläder och använd dem inte under 2–3 dygn
- beakta också de vantar och handskar som använts inom 3 dagar
- byt handdukar
- tvätta kläder, mjukleksaker och sängkläder i 60 graders tvättprogram och torka dem om möjligt i torktummlaren eller för dem ut för att vädra, eller förslut dem i en plastsäck i tre dygn, eller lägg dem i frysen/utomhus (-20 °C eller kallare) i ett dygn.

Städningen upprepas i samband med den andra behandlingen.